

Steeg zonder brug

Waar komt de naam Lombardsteeg vandaan? Waarom heeft Leiden een Schagensteeg? Wie woonde er in de Bouwelouwensteeg? Op deze en andere priemende vragen geeft de historische serie Langs Leidse Stegen een antwoord. Vandaag: de Nieuwebrugsteeg.

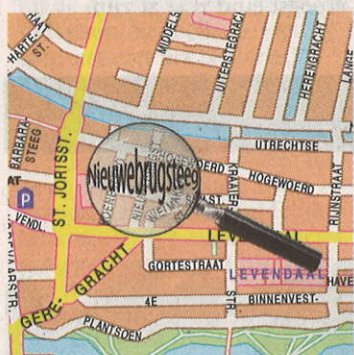
De Nieuwebrugsteeg loopt vanaf de waterkant van de Nieuwe Rijn naar het Levendaal, waar hij uitkomt tussen de kapper en de fietsenzaak. Tot dat deel van het Levendaal in 1935 gedempt werd, lagen beide uiteinden van de steeg dus direct aan het water. Tot diep in de negentiende eeuw heette de steeg de Vrouwensteeg, maar dat leverde op een gegeven moment toch teveel verwarring op met de Vrouwensteeg in het centrum van de stad.

De bouw van een nieuwe brug over de Geregracht was de aanleiding om de naam van de steeg te veranderen. Toen deze gracht in 1880 werd gedempt, werd de daardoor overbodig geworden brug afgebroken, maar hield de steeg wel zijn naam.

Bijna kwam er in het begin van de jaren tachtig van de vorige eeuw opnieuw een brug bij de Nieuwebrugsteeg, deze keer niet aan de kant van het Levendaal, maar aan de kant van de steeg die op de Nieuwe Rijn uitkomt. De gemeenteraad keurde de plannen voor de aanleg van deze fiets- en voetgangersbrug in het verlengde van de steeg echter af.

In de jaren negentig werden er bouwplannen ontwikkeld voor het braakliggende terrein tussen de Koenesteeg en de Nieuwebrugsteeg. Dit terrein was vrijgekomen door de verhuizing van de hoofdvestiging van de firma Huisman naar de Willem de Zwijgerlaan. Het werd bestemd voor woningbouw. Uiteindelijk werd pas in 2001 begon men met de bouw van een zevental woningen. Het ging om drie eengezinswoningen in de Nieuwebrugsteeg en vier woningen in de vorm van een modern hofje in de naastgelegen Wielmakersteeg.

Voorafgaand aan de bouw

deed men archeologisch onderzoek en hierbij groef men onder andere aardewerkresten uit de Romeinse tijd op. Aan het begin van onze jaartelling bleek op deze plaats een kleine nederzetting te zijn geweest, die bewoond werd door leden van de Germaanse stam van de Cananefaten. Deze mensen leefden voornamelijk van de landbouw en de veeteelt, maar ze hielden zich ook met kleinschalige handel bezig. Als erbetoon aan deze eerste bewoners van het gebied werd de bij de nieuwbouw in 2001 ontstane nieuwe steeg tussen de Wielmakersteeg en de Koenesteeg, die ook de Nieuwebrugsteeg kruist, de Cananefatenpoort genoemd.

Door een grote overstroming halverwege de tweede eeuw werd de nederzetting overspoeld. Pas in de loop van de dertiende eeuw werd de bewoning weer intensiever en ontstond hier, aan weerszijden van de Hoge Woerd, een voorstad. Deze kwam bij de stadsuitleg van 1386 binnen de bescherming van stadsmuur, vestgracht en vestwal te liggen.

TANNEKE SCHOONHEIM

Dr. Schoonheim werkt op het Instituut voor Nederlandse Lexicologie in Leiden. Reageren: tanneke.schoonheim@inl.nl

